

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Michala Výtiska a soudců JUDr. Romana Horáčka, Ph.D., a Mgr. Vladimíra Sommera ve věci

žalobců: a) JUDr. [jméno] [příjmení], IČO 66224284
sídlem [adresa]
b) JUDr. [jméno] [příjmení], LL.M., Ph.D., IČO 69537941
sídlem [adresa]
oba zastoupeni doc. JUDr. [jméno] [příjmení], Ph.D., advokátkou
sídlem [adresa]

proti

žalovanému: Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky, IČO 48135313
sídlem Vladislavova 1390/17, 110 00 Praha 1
zastoupený Mgr. [jméno] [příjmení], advokátem
sídlem [adresa]

o ochraně před nekalou soutěží, k odvolání žalobce a) a žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 8. 2024, č. j. 2 Cm 40/2021-103,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se
- II. ve výroku IV. ve vztahu k žalobci b) potvrzuje,
- III. ve výroku I. ve vztahu k žalobci a) mění tak, že žalovaný je povinen do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku zveřejnit na svých webových stránkách www.soud.cz po dobu 6

měsíců od právní moci tohoto rozsudku následující prohlášení:,, Tímto informujeme veřejnost, že jsme JUDr. [jméno] [příjmení], Ph.D., se sídlem [adresa], neoprávněně vyškrtli ze seznamu rozhodců vedených naším soudem, a to z důvodu jeho souběžného působení u našeho rozhodčího soudu a Mezinárodního rozhodčího soudu při Českomoravské komoditní burze. Rozhodčí soud při [příjmení] komoře České republiky a Agrární komoře České republiky, JUDr. Mgr. [jméno] [příjmení], Ph.D., předseda předsednictva“, jako první textové sdělení v první pětině webové stránky [webová adresa], a to fontem písma Arial, velikostí písma minimálně 14, barvy černá.

- IV. ve výroku II) mění tak, že se žaloba o uložení povinnosti žalovanému zdržet se vyškrtnutí žalobce a) a žalobce b) ze seznamu rozhodců vedeného žalovaným z důvodu zápisu žalobců na seznam rozhodců u mezinárodního rozhodčího soudu při Českomoravské komoditní burze se zamítá,
- V. ve výroku III) mění tak, že se zamítá žaloba na uložení povinnosti žalovanému zveřejnit do 2 měsíců od právní moci tohoto rozsudku v časopise Bulletin advokacie vydávaném Českou advokátní komorou, se sídlem Národní třída 16, Praha 1, omluvu následujícího znění:,, Omlouváme se JUDr. [jméno] [příjmení] [jméno], se sídlem [adresa]. [jméno] [příjmení], LL.M., Ph.D., se sídlem [adresa], za protiprávní jednání, kterého jsme se dopustili tím, že jsme je neoprávněně vyškrtli ze seznamu rozhodců z důvodu jejich souběžného působení u našeho rozhodčího soudu a Mezinárodního rozhodčího soudu při Českomoravské komoditní burze. Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky, JUDr. [jméno] [příjmení], předseda předsednictva“, a to fontem písma Arial, velikostí písma minimálně 18, barvy černé, a to tak, aby omluva zabírala celou první stranu A4 následující za úvodníkem.
- VI. Ve vztahu mezi žalobcem a) a žalovaným žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.
- VII. Ve vztahu mezi žalobcem b) a žalovaným je žalobce b) povinen zaplatit žalovanému k rukám jeho zástupce do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů částky ve výši, které budou určeny v písemném vyhotovení rozsudku.

Odůvodnění:

Rozhodnutí soudu prvního stupně

1. Rozsudkem ze dne 14. 8. 2024, č. j. 2 Cm 40/2021-103, Městský soud v Praze výrokem I. zamítl žalobu o uložení povinnosti žalované zapsat žalobce a) a žalobce b) na seznam rozhodců vedeného žalovaným, výrokem II. uložil žalované povinnost zdržet se vyškrtnutí žalobce a) a žalobce b) ze seznamu rozhodců vedeného žalovaným z důvodu zápisu žalobců na seznamu rozhodců u Mezinárodního rozhodčího soudu při Českomoravské komoditní burze, výrokem III. uložil žalované povinnost zveřejnit do 2 měsíců od právní moci tohoto rozsudku v časopise Bulletin advokacie vydávaném Českou advokátní komorou, se sídlem Národní třída 16, Praha 1, omluvu následujícího znění:,, Omlouváme se JUDr. [jméno] [příjmení] [jméno], se sídlem [adresa]. [jméno] [příjmení], LL.M., Ph.D., se sídlem [adresa], za protiprávní jednání, kterého jsme se dopustili tím, že jsme je neoprávněně vyškrtli ze seznamu rozhodců z důvodu jejich souběžného působení u našeho rozhodčího soudu a Mezinárodního rozhodčího soudu při Českomoravské komoditní burze. Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky, JUDr. [jméno] [příjmení], předseda předsednictva“, a to fontem písma Arial, velikostí písma minimálně 18, barvy černé, a to tak, aby omluva zabírala celou první stranu A4 následující za úvodníkem, výrokem IV. zamítl žalobu o uložení povinnosti žalované zaplatit žalobci a) přiměřené zadostiučnění ve výši 1 000 000 Kč a žalobci b) ve výši 350 00 Kč a výrokem V. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

2. Soud prvního stupně tak rozhodl o žalobě, kterou se žalobci domáhají ochrany před nekalou soutěží žalovaného, která má spočívat v tom, že vyškrtl z jím vedeného seznamu rozhodců oba žalobce, a tím jim fakticky znemožnil výkon rozhodčí činnosti. Svůj postup přitom žalovaný odůvodnil usnesením předsednictva žalovaného ze dne 18. 1. 2021, kterým byla stanovena podmínka exkluzivity rozhodců zapsaných na jím vedeném seznamu rozhodců, a to z důvodu, že představitelé ostatních stálých rozhodčích soudů šíří klamavá a zavádějící tvrzení o pravomoci stálých rozhodčích soudů, když žalovaný je jediným stálým rozhodčím soudem oprávněným soudit všechny majetkové spory dle zákona o rozhodčím řízení, a tím že oba žalobci byli současně zapsáni jako rozhodci na seznamu vedeném Mezinárodním rozhodčím soudem při Českomoravské komoditní burze Kladno (dále také jen, „PRIAC“). Dle žalobců tím žalovaný zneužil svého dominantního postavení na trhu, porušil zákaz kartelových dohod, dopustil se nekalosoutěžního jednání a zasáhl do osobnostních práv žalobců.

3. Z hlediska skutkové stránky věci vyšel soud prvního stupně z toho, že

-) dne 18. 1. 2021 předsednictvo žalovaného projednalo množící se zavádějící a klamavá marketingová vyjádření představitelů jiných tuzemských stálých rozhodčích soudů nebo společností organizujících rozhodčí řízení, které nemají univerzální pravomoc jakou má výhradně žalovaný a v zájmu zachování dobrého jména a výsadního postavení žalovaného, znovuobnovení důvěry v rozhodčí řízení, ale i respektování ustálené judikatury Nejvyššího soudu představenstvo schválilo, aby rozhodce žalovaného zapsaný zároveň na seznamu rozhodců u jiného tuzemského stálého rozhodčího soudu nebo společnosti organizující rozhodčí řízení informoval do 28. 2. 2021 tajemníka žalovaného, že již není rozhodcem zapsaným u jiného tuzemského stálého rozhodčího soudu či tuzemské společnosti organizující rozhodčí řízení, jinak bude ze seznamu rozhodců žalovaného vyškrtnut a taková změna zveřejněna tajemníkem na webových stránkách žalovaného (usnesení předsednictva žalovaného ze dne 18. 1. 2021),

-) usnesení bylo rozesláno všem rozhodcům zapsaným u žalovaného (čestné prohlášení JUDr. [příjmení], Ph.D.),

-) ke dni 21. 1. 2021 byli oba žalobci zapsáni na seznamu rozhodců žalovaného (seznam rozhodců žalovaného ze dne 21. 1. 2021),

-) ke dni 24. 1. 2021 byli oba žalobci zapsáni na seznamu rozhodců PRIAC (listina rozhodců ze dne 24. 1. 2021),

-) po přijetí usnesení žalovaným se ze seznamu PRIAC nechalo vyškrtnout 19 rozhodců z celkových 44 (porovnání seznamů rozhodců PRIAC ke dni 24. 1. 2021 a ke dni 14. 7. 2021),

-) žalovaný rozhodl na jednání konaném dne 29. 3. 2021 o vyškrtnutí žalobce a) i žalobce b) ze seznamu rozhodců, a to s účinností od 1. 5. 2021 a s odkazem na usnesení z 18. 1. 2021 (dopisy žalovaného žalobci a) a žalobci b) ze dne 27. 4. 2021),

-) žalobce a) i žalobce b) jsou zapsanými advokáty (seznam ČAK),

-) žalovaný vede seznam rozhodců, na který může být zapsána bezúhonná osoba, která si svou činností osvojila způsobilost pro funkci rozhodce a jejíž vědomosti a zkušenosti včetně znalosti práva ve spojení s osobními vlastnostmi dávají záruku úspěšného výkonu funkce rozhodce. Státní občanství České republiky není pro zápis na seznam podmínkou. O zapsání na seznam a o vyškrtnutí ze seznamu rozhoduje předsednictvo. Seznam rozhodců a případné změny v něm tajemník zveřejňuje na webových stránkách žalovaného. Práva a povinnosti rozhodců jsou upraveny zákonem, statutem, řádem a dalšími vnitřními předpisy rozhodčího soudu, které upravují výkon rozhodce. (čl. IV odst. 1 a 2 Statutu žalovaného),

-) u žalovaného činil za rok 2020 počet rozhodčích řízení 577, za rok 2019 činil 769 a za rok 2018 činil 762 řízení (statistika sporů žalovaného),

-) u PRIAC počet projednávaných sporů v roce 2020 činil 3 spory, v roce 2019 činil 2 a v roce 2018 činil 1 spor (čestné prohlášení PRIAC),
-) Rozhodčí soud při Burze cenných papírů [obec] neprojednal mezi lety 2015 2021 žádný spor (čestné prohlášení Rozhodčího soudu při Burze cenných papírů Praha),
-) žalobce a) nebyl rozhodcem v žádném sporu projednávaném PRIAC a jediné spory, na kterých se v České republice podílel, byly spory u žalovaného v počtu 15–33 ročně mezi lety 2016 2020 (čestné prohlášení žalobce a) ze dne 15. 6. 2021),
-) žalobce b) nebyl rozhodcem v žádném sporu projednávaném PRIAC a jediné spory, na kterých se v České republice podílel, byly spory u žalovaného v počtu 1-10 ročně mezi lety 2011 2020 (čestné prohlášení žalobce b) ze dne 5.8.2021),
-) žalobce a) byl v červnu 2021 kontaktován Ing. [jméno] [příjmení], jednatelem společnosti JM Laundry Systems s.r.o., s informací, že by jej rád jmenovali rozhodcem ve sporu v hodnotě 10 milionů Kč, nicméně zjistili, že žalobce a) již není zapsán na seznamu rozhodců. Ing. [příjmení] se žalobce a) dotázal, zda je možné jej i tak jmenovat a jak mají postupovat (e-mail ze dne 24. 6. 2021),
-) v červnu 2021 advokát Mgr. [jméno] [jméno] kontaktoval JUDr. [jméno] [příjmení] a informoval ho, že má klienta, který by rád ustanovil žalobce b) rozhodcem ve svém sporu, který hodlá zahájit u žalovaného. Mgr. [jméno] se proto snažil žalobce b) vyhledat v seznamu rozhodců, avšak bezúspěšně. Dotázal se proto JUDr. [příjmení], zda nezná důvod vyškrtnutí, neboť dle jeho informací byl žalobce b) oblíbený a neskončil by proto sám od sebe. Rovněž jej napadlo, že se žalobce b), mohl dopustit nějakého jednání, za které by byl (v rámci sankce) ze seznamu rozhodců vyškrtnut, ale to mu k jeho osobě příliš nesedí...“ (e-mail ze dne 22. 6. 2021),
-) panoval záměr novelizovat zákon o rozhodčím řízení, kdy by všechny stálé rozhodčí soudy měly univerzální pravomoc řešit majetkové spory (vládní návrh zákona tisk 993/0 a novinový článek z portálu ekonomickydenik.cz ze dne 26. 11. 2020),
-) veřejně se šířily informace o tom, že rozhodčí řízení má negativní pověst (i vlivem,, vážných chyb některých rozhodčích institucí“), že všechny stálé rozhodčí soudy v České republice mají univerzální pravomoc řešit majetkové spory, resp. že tuto možnost získávají od roku 2021, a že např. Mezinárodní rozhodčí soud při ČKB je (bude) schopný rozhodnout spor do 14 dnů ve zrychleném řízení (novinové články zveřejněné na různých portálech - důkazy žalovaného č. 1),
-) dle etických pravidel žalovaného má rozhodce i v době, kdy nepůsobí jako rozhodce v konkrétním řízení, jednat vždy s loajalitou vůči rozhodčímu řízení a žalovanému, zejména hájit dobré jméno rozhodčího řízení a žalovaného (etický kodex žalovaného ze dne 1. 6. 2022).

4. Na podkladě těchto zjištění pak učinil následující závěr o skutkovém stavu. Žalovaný vydal dne 18. 1. 2021 usnesení, kterým uložil všem rozhodcům zapsaným na jeho seznamu, aby mu ve lhůtě do 28. 2. 2021 sdělili, že (již) nejsou zapsáni na jiném seznamu rozhodců tuzemského stálého rozhodčího soudu či tuzemské společnosti organizující rozhodčí řízení, jinak budou ze seznamu rozhodců žalovaného vyškrtnutí a taková změna bude zveřejněna na webových stránkách žalovaného. Tento krok žalovaný odůvodnil ochranou zájmů rozhodčího řízení a žalovaného před nepravdivými informacemi uvedenými v tisku. Oběma žalobcům byl pro jejich paralelní zápis u žalovaného i u PRIAC doručen dne 27. 4. 2021 dopis, kterým jim žalovaný oznámil, že je vyškrtává ze svého seznamu rozhodců s účinností od 1. 5. 2021.

5. Po právní stránce soud prvního stupně předně odkázal na jeho rozsudek ze dne 16. 1. 2023 ve věci sp. zn. 12 Cm 13/2021, částečně potvrzený rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 5. 2024, č. j. 3 Cmo 61/2023-225, ve kterých soud prvního stupně ve sporu mezi PRIAC jako žalobcem a žalovaným dovodil, že,, jednání žalovaného nelze aprobovat jako souladné s dobrými mravy soutěže. Pokud žalovaný prostřednictvím svého předsednictva přijal usnesení, jímž zavedl

další podmínky pro zápis na jeho seznam nad rámec zákona, aniž pro to existovaly legitimní důvody, dopustil se nekalé soutěže, která je zákonem zakázána.“, přičemž i odvolací soud dospěl k závěru, že, „přijetím sporného usnesení o zavedení exkluzivity rozhodců byly splněny všechny předpoklady generální klauzule nekalé soutěže“. A zdůraznil přitom, že v projednávané věci sice není účastníkem další stálý rozhodčí soud, ale přímo samotní rozhodci, to však na uvedených závěrech dle jeho názoru ničeho nemění. I zde lze totiž na účastníky řízení nahlížet jako na soutěžitele, kdy jak rozhodci, tak rozhodčí soudy mezi sebou soupeří o klientelu, kterou se snaží přesvědčit o svých kvalitách nezbytných pro vydání konečného rozhodnutí – rozhodčího nálezu. Přijetí předmětného usnesení pak diskvalifikovalo část rozhodců z rozhodování majetkových sporů u jediného stálého rozhodčího soudu v České republice, který je k tomu příslušný, tedy u žalovaného, a to na základě zcela svévolných a zákonem nepodložených důvodů (zapsání rozhodce i na jiném seznamu rozhodců než seznamu žalovaného). Dle soudu prvního stupně rovněž nelze zároveň přehlížet, že přijetí usnesení vytvořilo určitou soutěžní nerovnováhu, kdy žalobci před vyškrtnutím soupeřili primárně vůči ostatním rozhodcům zapsaným u žalovaného, zatímco po vyškrtnutí musí soupeřit nejen s ostatními rozhodci, ale i se žalovaným jakožto celkem (organizovaným útvarem).

6. Proto soud prvního stupně v souladu s § 2976 odst. 1 o. z. uzavřel, že podmínka jednání žalovaného a žalobců v hospodářském styku je splněna. Shledal i rozpor vytýkaného jednání s dobrými mravy soutěže, neboť usnesení potlačuje soutěživost, aniž by pro takové jednání existovaly legitimní důvody, a aniž by z něho měli zákazníci jakýkoli prospěch. Na usnesení lze rovněž nahlížet jako na svévolné (mstivé) jednání, které míří proti rozhodcům, kteří se snaží dosáhnout rozvoje rozhodčího řízení k nevýhodě žalovaného (rozšířením působnosti ostatních rozhodčích soudů). Konečně shledal naplněný i poslední znak nekalé soutěže, jde-li o způsobilost jednání přivodit žalobcům hrozbu odlivu zákazníků a s tím souvisejícího snížení profesního uplatnění a snížené možnosti výdělku, neboť namísto vystupování v rámci největšího (jediného) sdružení rozhodců je rozhodce nucen vystupovat sám pod svým vlastním jménem.

7. Byť soud prvního stupně projevils pochopení pro snahu žalovaného o ochranu rozhodčího řízení i jeho rozhodčího soudu, nelze dle jeho názoru aprobovat, jakým způsobem se tak žalovaný rozhodl činit. Vytvářet prvek exkluzivity za situace, kdy již prvek exkluzivity existuje ze zákona (ostatní soudy rozhodují pouze specializované spory vyplývající z jejich fungování – burzy) je dle soudu nemístné a ničemu nepomáhající. Usnesení pak má spíše formu represe, kdy trestá rozhodce za to, že působí i u jiného rozhodčího soudu, který pronesl vyjádření, se kterým žalovaný nesouhlasí. Neexistuje objektivní důvod, proč by rozhodce zapsaný kupř. u PRIAC, který rozhoduje specializované spory v řádu jednotek ročně, nemohl být zároveň zapsán u žalovaného projednávající všechny majetkové spory dle zákona o rozhodčím řízení.

8. Pokud je tedy žalobci vytýkané jednání nekalosoutěžním, vyhověl soud prvního stupně žalobě a podle § 2988 o. z. uložil žalovanému se tohoto jednání zdržet, tedy zdržet se vyškrtnutí žalobců ze seznamu rozhodců z důvodu jejich paralelního působení u jiného stálého rozhodčího soudu.

9. Oproti tomu nevyhověl nároku na opětovný zápis žalobců na seznam rozhodců, neboť požadují nový konstitutivní zápis. Nelze však přehlížet, že zápis na seznam rozhodců je jak zákonem, tak vnitřními předpisy žalovaného (viz čl. IV odst. 1 statutu, etický kodex) upravený postup, o kterém rozhoduje v prvním stupni předsednictvo žalovaného na základě zákonem (jím) vytvořených podmínek. Soud však nemůže posuzovat, zda žalobci tyto podmínky splňují (budou ke dni zápisu splňovat) a nemá ani pravomoc nahrazovat rozhodnutí předsednictva žalovaného svým vlastním rozhodnutím, když žalobci nemají žádný právní nárok na zápis do tohoto seznamu.

10. Jde-li o nárok na odčinění nemajetkové újmy, která měla následkem nekalé soutěže vzniknout na pověsti každého ze žalobců, soud prvního stupně přihlédl k tomu, jakým způsobem k zásahu do práv žalobců došlo a jaký byl jeho rozsah, a dospěl k závěru, že k jejímu odčinění postačí

poskytnutí omluvy. Přitom jako přiměřené a zcela spravedlivé se soudu prvního stupně jeví zveřejnění omluvy v časopise Bulletin advokacie, neboť je pravdou, že rozhodci jsou velmi blízce spjati s osobou advokáta a primární zásah do jejich pověsti tak nastal právě na tomto poli. Současně aproboval způsob, formu a znění omluvy navržené žalobci, neboť okruh adresátů obou sdělení je srovnatelný (k primárnímu zásahu do pověsti došlo v advokátních kruzích – mezi kolegy a právními zástupci zájemců o rozhodčí řízení) a textace omluvy vystihuje závadné jednání žalovaného.

11. Poskytnutí i přiměřeného zadostiučinění v penězích považuje soud prvního stupně za nedůvodné, neboť zásah do osobnostních práv žalobců (jejich pověsti a profesní reputace) dosáhl jen velmi nízké intenzity, neboť nikdo ze zúčastněných (žalobců, žalovaného, ostatních rozhodců) nepovažoval vyškrtnutí žalobců ze seznamu rozhodců za trest za jejich pochybení, nekvalitní rozhodování apod., ale pouze s čistě formalistickým kritériem nastoleným žalovaným. Byť je výše přiměřeného zadostiučinění primárně na uvážení soudu, je třeba, aby žalobci utrpenou nemajetkovou újmu řádně prokázali. Zásah do své pověsti však žalobci doložili pouze dvěma e-maily, přičemž v jednom z nich klient paradoxně i přes vědomí vyškrtnutí žalobce a) ze seznamu žalovaného stále trvá na jeho jmenování jakožto rozhodce, tedy k žádné újmě zjevně nedošlo. Druhým emailem se kolega-advokát neformálně dotazuje, z jakého důvodu byl žalobce b) vyškrtnut a vznesl dotaz, zda tak nebylo učiněno z důvodu závadného jednání žalobce b). Přes výzvu soudu při jednání dne 14. 8. 2024, aby žalobci doložili a dotvrdili další skutečnosti nezbytné pro konstatování takového zásahu do jejich práv, pro který by omluva nebyla dostatečná, žalobci doložili pouze podklady k jejich majetkové situaci, resp. jejich výdělkům (potvrzení o vyplacených příjmech od roku 2015), či důkazy nerelevantní (životopis). V tomto ohledu soud konstatuje, že předložené důkazy směřují spíše k ušlému zisku, pro poskytnutí přiměřeného zadostiučinění soud však předložené důkazy za dostatečné nepovažuje. U žalobce b) pak soud bral v potaz i nízký počet řešených sporů u žalovaného, který dosahoval jednotek ročně.

12. O náhradě nákladů řízení pak soud prvního stupně rozhodl podle § 142 odst. 2 o. s. ř., neboť žalobci a žalovaný měli úspěch takřka ve stejném rozsahu.

Odvolání žalobců

13. Proti výrokům I), IV) a V) rozsudku soudu prvního stupně podali žalobci společné odvolání, ve kterém namítají nesprávné právní posouzení věci. Řízení o odvolání žalobce b) bylo zastaveno pro nezaplacení soudního poplatku za odvolání.

14. Jde-li o důvody zamítnutí odstraňovacího nároku, dle jejich názoru soud prvního stupně mylně interpretoval jejich nárok jako žádost o nový konstitutivní zápis na seznam rozhodců, ačkoli požadují pouze obnovení původního stavu před protiprávním vyškrtnutím. Argumentace soudu prvního stupně, že žalobci nemají právní nárok na zápis do seznamu, přehlíží fakt, že žalobci byli vyškrtnuti na základě protiprávního jednání žalovaného, které sám soud prvního stupně uznal za nekalosoutěžní. Ostatně ani sám žalovaný v řízení nikdy a nijak nesporel, že by důvodem vyškrtnutí žalobců ze seznamu rozhodců mělo být něco jiného než skutečnost, že byli zapsáni na seznamu u jiných stálých rozhodčích soudů v České republice. Je tedy evidentní, že všechny podmínky zápisu na seznam rozhodců žalobci splňovali. Na tom přitom nemůže nic změnit ani argument soudu prvního stupně spočívající v tom, že zápis do seznamu je předmětem rozhodování předsednictva žalovaného podle jeho vnitřních předpisů. Požadovaný odstraňovací nárok pouze sleduje návrat do původního stavu.

15. Za nesprávný považují žalobci i závěr soudu prvního stupně, že jim nárok na přiměřené zadostiučinění v penězích nenáleží. Soud prvního stupně nesprávně posoudil závažnost zásahu, když dospěl k závěru, že zásah byl nízké intenzity a že omluva je dostatečná. Opomněl přitom zohlednit jak ekonomické ztráty žalobců a dlouhodobý dopad na jejich profesní pověst v rozhodčích řízeních, což žalobci řádně doložili, tak skutečnost, že jednání žalovaného bylo úmyslné a mstivé, což přispělo k významnému zhoršení profesní pozice žalobců. Dle názoru

žalobců je peněžité zadostiučinění nutné pro úplné odčinění způsobené újmy a jako preventivní opatření vůči obdobnému jednání v budoucnu, přičemž reparace újmy, která žalobcům vznikla, má mít vedle funkce satisfakční rovněž charakter sankční. Soud prvního stupně současně nesprávně vyhodnotil důkazy (dva emaily od klientů), ačkoliv oba jednoznačně poukazují na ztrátu důvěry klientů a oslabení jejich postavení na trhu. Nadto nedůvodně nezohlednil důkazy o podstatném snížení příjmů žalobců a o odlivu jejich klientů, které vypovídají o zásadním zásahu do jejich profesního renomé, důvěryhodnosti a postavení na trhu. Konečně soud prvního stupně opomněl, že omluva zveřejněná až po několika letech od zásahu nemůže zajistit, skutečné a dostatečně účinné odčinění způsobené újmy“ dle § 2951 odst. 2 o. z.

16. Žalobci proto navrhují, aby odvolací soud změnil napadený rozsudek ve výrocích I., IV. a V. tak, že žalovanému uloží povinnost zapsat žalobce a) a žalobce b) na seznam rozhodců vedeného žalovaným, vyhoví v plném rozsahu návrhu žalobců na přiznání přiměřeného zadostiučinění a zaváže žalovaného k náhradě nákladů řízení, a aby rozhodl o nákladech odvolacího řízení v jejich prospěch.

Odvolání žalovaného

17. Žalovaný nesouhlasí s výrocí II) a III) rozsudku soudu prvního stupně. Důvodem odvolání je nesprávné právní posouzení věci.

18. Žalovaný předně považuje za nesprávný závěr soudu prvního stupně o tom, že žalovaný jednal v hospodářském styku. I v tomto směru soud prvního stupně v zásadě vyšel z předchozích rozhodnutí soudů ve věci nekalé soutěže mezi PRIAC a žalovaným, proti kterým podal žalovaný dovolání, o kterém dosud nebylo rozhodnuto. I bez ohledu na uvedené je však třeba postihnout významný rozdíl mezi situací tehdy posuzovanou a situací posuzovanou v tomto řízení. Závěr o existenci hospodářského styku mezi rozhodčími soudy navzájem totiž ještě neznamená existenci hospodářského styku mezi rozhodčími soudy (zde žalovaným) a rozhodci (zde žalobci). S odkazem na komentářovou literaturu k zákonu o rozhodčím řízení poukazuje na to, že rozhodce není podnikatelem, pro výkon jeho funkce není stanoveno živnostenské ani jiné obdobné oprávnění, jde sice o činnost obvykle výdělečnou, nicméně též jako činnost nezávislou, nepravidelnou, která má nahodilý charakter, mnohdy výjimečný a jednorázový.

19. Dle žalované nelze přisvědčit ani tomu, že vyškrtnutí žalobců, členů předsednictva PRIAC, bylo v rozporu s dobrými mravy soutěže. I kdyby byl dovolacím soudem potvrzen závěr soudů o rozporu předmětného usnesení předsednictva žalovaného s dobrými mravy soutěže, neznamená to, že také vyškrtnutí žalobců ze seznamu rozhodců vedeného žalovaným je automaticky jednáním v rozporu s dobrými mravy, a to pro specifické postavení žalobců. Dobré mravy soutěže je totiž třeba hodnotit vždy individuálně a s ohledem na specifické okolnosti případu. Důvodem pro vyškrtnutí žalobců ze seznamu rozhodců vedeného žalovaným totiž nebyla pouze skutečnost, že by žalobci zároveň působili jako „řadoví“ rozhodci u PRIAC, ale v jejich případě především členství v předsednictvu PRIAC zakládající jejich zjevný střet zájmů, neboť žalobce a) je předsedou předsednictva PRIAC, tedy subjektem, který je dle dosavadního názoru soudů v soutěžním vztahu vůči žalovanému, a žalobce b) je členem jeho předsednictva. U každého rozhodce působícího u některého ze stálých rozhodčích soudů lze legitimně očekávat určitou míru loajality k instituci, ve které působí. Situace, kdy žalobci působili jako členové předsednictva PRIAC, který se v době přijetí předmětného usnesení nijak netajil cílem přetahovat zájemce o rozhodčí řízení od žalovaného právě směrem k PRIAC, a zároveň byli žalobci zapsáni na seznamu rozhodců žalovaného, vyvolávala zjevný střet zájmů na straně žalobců. Takový střet zájmů nebyl řešitelný jinak, než že se žalobci buď vzdají svého členství v předsednictvu PRIAC, nebo dojde k jejich vyškrtnutí z listiny rozhodců vedené žalovaným. Žalovaný připomíná, že to vše za situace, kdy jsou dle pravomocných rozhodnutí soudů PRIAC a žalovaný konkurenty a vzájemně spolu soutěží o „zákazníky“. Pokud budou žalobci zároveň členy předsednictva PRIAC a zároveň zapsáni na seznamu rozhodců žalovaného, nemohou z podstaty věci dodržovat

povinnost loajality k žalovanému zakotvenou v čl. VII etického kodexu žalovaného. Uvedené žalovaný připomíná proto, že žalobci se žalobou nedomáhají zrušení usnesení žalovaného ze dne 29. 3. 2021, kterým došlo k jejich vyškrtnutí ze seznamu rozhodců, ale o originální (nový) zápis. Tomu soud prvního stupně s ohledem na shora uvedené správně nevyhověl.

20. Předmětné usnesení není ani způsobilé přivodit žalobcům újmu, kterou spatřují jednak ve znemožnění výkonu rozhodcovské činnosti a jednak ve ztrátě prestiže a poškození své dobré pověsti. I když pro naplnění podmínky postačí potenciál vzniku újmy, ani ten žalobci v řízení neprokázali. K údajnému znemožnění výkonu rozhodcovské funkce dojít nemohlo, neboť pro její výkon není vůbec třeba u jakéhokoli stálého rozhodčího soudu působit. Kterýkoliv z rozhodců (žalobců) může vykonávat rozhodcovskou činnost samostatně nebo ve spojení s jinými rozhodci. Jde-li o tvrzenou ztrátu prestiže, v zásadě jediným důkazem k tomu měl být e-mail Mgr. [jméno] [jméno], který však s ohledem na jeho obsah a načasování působí nedůvěryhodně, protože také žalovaný navrhol soudu prvního stupně jeho výslech. Navíc s ohledem na mediální pozornost upřenou na kauzu vyškrtnutí rozhodců, o kterou se zasadil PRIAC vedený žalobci, nemohlo nikomu ujít, že důvodem pro vyškrtnutí žalobců ze seznamu rozhodců vedeného žalovaným nebylo žádné profesní pochybení, ale jejich postavení neslučující se s výkonem činnosti rozhodce u žalovaného. Jistě lze předpokládat, že denní tisk a zpravodajství sledují jak právní profesionálové, tak i potenciální, „zákazníci“ strany sporu spíše než změny v seznamech rozhodců stálých rozhodčích soudů (na jejichž údajném sledování postavili žalobci svoji žalobu). Údajná ztráta prestiže z důvodu vyškrtnutí ze seznamu rozhodců je tedy vyloučena.

21. Konečně žalovaný považuje za nepřiměřenou formu omluvy tak, jak byla uložena napadeným rozsudkem. O vyškrtnutí žalobců ze seznamu rozhodců byli ze strany žalovaného vyrozuměni pouze žalobci, přičemž omluva za to má být zveřejněna ve stavovském časopise České advokátní komory, jejímiž odběrateli jsou v zásadě všichni advokáti. Přitom ani o předmětném usnesení žalovaného, na základě, kterého k vyškrtnutí žalobců došlo, nebyli zdaleka informováni všichni advokáti, ale pouze zapsaní rozhodci, a to pouze e-mailem ze dne 20. 1. 2021.

22. S ohledem na tyto důvody žalovaný navrhuje odvolacímu soudu, aby napadený rozsudek soudu prvního stupně v rozsahu výroků II. a III. změnil tak, že se žaloba zamítá, a přiznal žalovanému plnou náhradu nákladů řízení před soudem I. stupně i před soudem odvolacím.

Změna žaloby v odvolacím řízení

23. V průběhu odvolacího řízení žalobce a) se souhlasem odvolací soudu změnil žalobu a na místo uložení povinnosti žalovanému zapsat žalobce a) na seznam rozhodců vedeného žalovaným navrhuje uložit mu povinnost zveřejnit na webových stránkách www.soud.cz po dobu 6 měsíců od právní moci tohoto rozsudku následující prohlášení: „Tímto informujeme veřejnost, že jsme JUDr. [jméno] [příjmení], Ph.D., se sídlem [adresa], neoprávněně vyškrtli ze seznamu rozhodců vedených naším soudem, a to z důvodu jeho souběžného působení u našeho rozhodčího soudu a Mezinárodního rozhodčího soudu při Českomoravské komoditní burze. Rozhodčí soud při [příjmení] komoře České republiky a Agrární komoře České republiky, JUDr. Mgr. [jméno] [příjmení], Ph.D., předseda předsednictva“, jako první textové sdělení v první pětině webové stránky www.soud.cz, a to fontem písma Arial, velikostí písma minimálně 14, barvy černá.

Posouzení věci odvolacím soudem

24. Vrchní soud v Praze po zjištění, že odvolání žalobce a) a žalovaného jsou přípustná a byla podána oprávněnými osobami a včas, přezkoumal z jejich podnětu napadený rozsudek, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 a § 212a odst. 1 a 5 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen, o. s. ř.), a dospěl k závěru, že obě odvolání zčásti opodstatněná jsou.

25. Odvolací soud předně v souladu § 205a písm. f) a § 211a o. s. ř. doplnil dokazování o (nové) návrhy žalobce a) opřené o (nové) skutečnosti tvrzené žalovaným a spočívající v tom, že po vyhlášení napadeného rozsudku žalovaný změnil svůj statut a v něm uvedená pravidla pro výběr rozhodců s tím, že již nebude vázán na seznam jím vedených rozhodců, a proto ho s účinností od 1. 1. 2025 zrušil. Na podkladě emailové zprávy ze dne 10. 1. 2025 tak vzal odvolací soud za prokázané, že zaměstnynkyně žalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení], Ph.D. informovala, „uchazeče o zápis na Seznam rozhodců“ o tom, že z důvodu zavedení zcela nové úpravy nominací rozhodců do sporu vedených žalovaným došlo od 1. 1. 2025 ke zrušení stálého seznamu rozhodců.

26. Nebylo-li mezi stranami sporu o tom, že k formálnímu zrušení seznamu rozhodců došlo, žalobce a) namítal, že (materiálně) je seznam nadále zveřejněn na webových stránkách a přístupný tak veřejnosti pro případ výběru rozhodců z jejich strany. Jelikož žalobce a) s ohledem na své (tehdejší) nároky nepřijal vysvětlení žalovaného o tom, že zveřejněný seznam je ve stavu k 31. 12. 2024 a slouží pouze pro účely řízení do té doby zahájená, žalovaný ještě před (odročeným) vyhlášením rozsudku z důvodu, že již to není pro dříve zahájená řízení třeba, seznam rozhodců učinil veřejnosti nepřístupný, což obě strany shodně odvolacímu soudu potvrdily.

27. S ohledem na tyto skutečnosti žalobce a) navrhl výše uvedenou změnu žaloby, kterou odvolací soud podle § 216 odst. 2 o. s. ř. připustil, neboť se jedná, jak bude uvedeno dále, o zachování svou povahou (stejného) odstraňovací nároku pouze upraveného v reakci na přípustnou změnu skutkového stavu.

28. Jinak, jde-li o skutkový stav věci, jenž nastal před vyhlášením napadeného rozsudku, vyšel odvolací soud ze závěru o skutkovém stavu, který učinil soud prvního stupně a na který odvolací soud pro úplnost bez dalšího odkazuje.

29. Pokud pak jde o vlastní posouzení věci, podle § 2976 odst. 1 o. z. platí, že, (K) do se dostane v hospodářském styku do rozporu s dobrými mravy soutěže jednáním způsobilým přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, dopustí se nekalé soutěže. Nekalá soutěž se zakazuje.“

30. Odvolací soud předně nemá důvod odchylovat se od svého dřívějšího názoru vysloveného v rozsudku ze dne 27. 5. 2024, č. j. 3 Cmo 61/2023-225, na který odkázal i soud prvního stupně a který posoudil jednání žalovaného, spočívající v přijetí rozhodnutí vylučující od 1. 3. 2021 současný zápis rozhodce na seznamu žalovaného a na seznamu vedeném jiným tuzemským stálým rozhodčím soudem či tuzemskou společností organizující rozhodčí řízení a v jeho následné realizaci vyškrtnutím rozhodců nesplňujících tuto podmínku (dále také jen, „namítané jednání“), jako nekalosoutěžní na tuzemském trhu nabídky služeb rozhodování sporů rozhodcem dle zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen, „zákon o rozhodčím řízení“ a také jen, „relevantní trh“).

31. V projednávané věci pro závěr o uskutečnění namítaného jednání v rámci hospodářského styku, jako prvního znaku nekalé soutěže, postačí, že toto jednání nejen sledovalo, ale také i vyvolalo hospodářský následek u žalovaného zvýšením jeho konkurenceschopnosti na relevantním trhu, že si zajistil exkluzivitu v nabídce osob rozhodců. Z podmínek předmětného usnesení předsednictva žalovaného se pak podává naplnění třetího znaku nekalé soutěže, a to způsobilost namítaného jednání přivodit (soutěžní) újmu spočívající ve ztrátě soutěžního postavení u těch soutěžitelů, kteří jsou právníkou osobou zajišťující pro (samostatné) rozhodce organizaci rozhodčího řízení, včetně stálých rozhodčích soudů ve smyslu § 13 a jehož rozhodci pro něj následkem namítaného jednání ukončili výkon rozhodčí činnosti. Jde-li pak o naplnění druhého znaku nekalé soutěže v podobě jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže, odvolací soud se ztotožňuje se závěry soudu prvního stupně. Přijetí usnesení zavádějící další předpoklad pro zápis rozhodce na seznam vedený žalovaným, aniž by tím byly sledovány legitimní (nikoliv protisoutěžní) cíle obecného zájmu, a to s cílem omezit soutěž na relevantním trhu ve svůj prospěch, zajisté není chováním,

keré by přispívalo k zachování soutěžního pořádku, slušnosti a soutěžní solidarity, ba právě naopak.

32. Jde-li pak v projednávané věci o význam posouzení namítaného jednání jako nekalosoutěžního na tuzemském trhu nabídky služeb rozhodování sporů rozhodcem, lze se soudem prvního stupně souhlasit i v tom, že žalovaný namítaným jednáním zasáhl i trh nabídky služeb fyzických osob, které jsou způsobilé být rozhodcem, podílet se na rozhodování sporů u právnické osoby zajišťující organizování rozhodčí činnosti (dále také jen, „předřazený trh“), a to formou způsobilou přivodit soutěžní újmu rovněž těmto fyzickým osobám. Jak totiž příhodně poznamenal soud prvního stupně, přijetí předmětného usnesení diskvalifikovalo část rozhodců z rozhodování majetkových sporů u jediného stálého rozhodčího soudu v České republice, který je k tomu příslušný, tedy u žalovaného. Neobstojí přitom obrana žalovaného, že důvodem pro vyškrtnutí žalobců, resp. i žalobce a) bylo porušení povinnosti loajality vůči němu, pakliže jsou členy statutárního orgánu konkurenta na relevantním trhu. Tomu totiž odporují skutková zjištění učiněná soudem prvního stupně, a to zejména dopis žalovaného z 27. 4. 2021, kterým jim oznámil vyškrtnutí ze seznamu rozhodců právě s odkazem na předmětné usnesení představenstva. Z hlediska objektivních účinků namítaného jednání na předřazený trh pak nemůže být podstatná (subjektivní) pohnutka žalovaného, která přijetí předmětného usnesení předsednictva vyvolala.

33. [příjmení] toho, že namítané jednání bylo (soukromoprávním) deliktem nekalé soutěže, má odvolací soud současně za to, že šlo i o (veřejnoprávní) delikt nedovoleného omezování hospodářské soutěže, neboť namítané jednání je nejen v rozporu s dobrými mravy soutěže, ale mělo za následek kromě nepříznivých účinků pro bezprostředně dotčené soutěžitele především poruchu soutěže na relevantním trhu.

34. Podle § 10 odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže platí, že, (D) ominentní postavení na trhu má soutěžitel nebo společně více soutěžitelů (společná dominance), kterým jejich tržní síla umožňuje chovat se ve značné míře nezávisle na jiných soutěžitelích nebo spotřebitelích.“

35. Podle § 11 odst. 1 věty první zákona o ochraně hospodářské soutěže dále platí, že, (Z) neužívání dominantního postavení na újmu jiných soutěžitelů nebo spotřebitelů je zakázáno.“.

36. Nejen skutečnost, že žalovaný je jediným stálým rozhodčím soudem s universální pravomocí pro majetkové spory, ale i ze srovnání statistik projednávaných věcí PRIACEM a žalovaným je zřejmé, že jeho podíl na relevantním trhu bude vyšší než 40 %. Pro závěr o jeho dominanci na (tuzemském) trhu nabídky služeb rozhodování sporů rozhodcem svědčí rovněž částečná legislativní bariéra pro vstup na tento trh, neboť stálý rozhodčí soud může být zřízen pouze na podkladě zákona (srov. § 13 odst. 1 zákona o rozhodčím řízení). Přitom tržní podíl ostatních konkurentů vůči žalovanému je nevýznamný, a to ať již jde o jediný další stálý rozhodčí soud – PRIAC, anebo o samostatné rozhodce. Konečně je zřejmé, že jednání žalovaného, stejně jako v projednávané věci, je způsobilé díky jeho tržnímu podílu na relevantním trhu významně ovlivnit i navazující trh nabídky služeb vykonávat rozhodce, když následkem namítaného jednání bylo vyloučení rozhodců zapsaných na seznamu u žalované z rozhodovací činnosti u části ostatních soutěžitelů. A o tom, že jak v případě rozhodčích soudů, tak samotných rozhodců jde v případě výkonu rozhodčí činnosti o činnost hospodářskou nemůže být pochyb. Dle odvolacího soudu pak nelze rovněž přehlédnout povahu namítaného jednání jako jednání cílového, neboť jeho hlavním cílem bylo narušit soutěž rozhodců jako jednotlivých soutěžitelů a tím i jejich potenciální příjmy z rozhodčí činnosti, žalovaný měl na relevantním trhu významné tržní postavení, který si chtěl namítaným jednáním upevnit (viz obsah předmětného usnesení předsednictva žalovaného), a současně si musel být vědom toho, že většina rozhodců z hospodářských důvodů upřednostní před ostatními soutěžiteli právě jeho, a to právě s ohledem na jeho tržní sílu.

37. Podle § 2988 o. z. platí, že, (O) soba, jejíž právo bylo nekalou soutěží ohroženo nebo porušeno, může proti rušiteli požadovat, aby se nekalé soutěže zdržel nebo aby odstranil závadný stav. Dále může požadovat přiměřené zadostiučinění, náhradu škody a vydání bezdůvodného obohacení.“

38. Podle § 2990 o. z. pak platí, že, (O) soba, jejíž právo bylo ohroženo nebo porušeno nedovoleným omezením soutěže, má práva stanovená v § 2988“.

39. Jde-li o primární ochranu před nekalou soutěží žalovaného, resp. před jeho nedovoleným omezováním soutěže, žalobci uplatnili předně tzv. nárok zdržovací, kterému soud prvního stupně vyhověl. Zdržovacím nárokem, který obecně směřuje do budoucna, má být zabráněno nejen v pokračování protiprávního stavu, ale i v opakování protiprávního jednání, jež bylo jeho příčinou. Zdržovacím nárokem se poškozený brání proti tomu, aby se jednání, jímž jsou poškozena jeho práva, opakovalo, nebo aby bylo pokračováno v jednání, které představuje zásah do jeho práv, popř. odvrací hrozbu, že by k takovému zásahu mohlo dojít (viz rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 24. 7. 2013, sp. zn. 23 Cdo 2939/2011). S ohledem na změnu skutkového stavu, ke které došlo po vydání napadeného rozsudku, a skutečnost, že podle § 154 odst. 1 o. s. ř. je pro rozsudek odvolacího soudu rozhodující stav v době jeho vyhlášení, není závěr o opodstatněnosti zdržovacího nároku udržitelný. Žalovanému nelze uložit povinnost zdržet se vyškrtnutí žalobce a) ze seznamu rozhodců, pokud žalovaný takový seznam po změně svého statutu již nevede a žalobce a) na něj nebyl zapsán ani v době předcházející jeho zrušení, tedy k 31. 12. 2024. Případná hrozba opakovaného vyškrtnutí ze seznamu by totiž byla důvodnou pouze za předpokladu, že by žalobce a) dosáhl opětovného zápisu na seznam, čehož již v současné době objektivně dosáhnout nelze.

40. S ohledem na odvolacím soudem připuštěnou změnu žaloby, pokud jde o odstraňovací nárok, je bezpředmětné zabývat se důvody, pro které soud prvního stupně žalovanému povinnost opětovně zapsat žalobce a) na seznam znalců neuložil. Je však na místě posoudit opodstatněnost (změněného) odstraňovacího nároku, jde-li o povinnost žalovaného učinit prohlášení, kterým sdělí prostřednictvím svých webových stránek veřejnosti neoprávněnost vyškrtnutí žalobce a) z tehdy vedeného seznamu rozhodců a jeho důvod. Předně odvolací soud nesdílí výhrady žalovaného, že nejde o (změněný) nárok odstraňovací, nýbrž o (nový) nárok satisfakční. V rozsudku ze dne 28. 2. 2023, sp. zn. 23 Cdo 3675/2022, Nejvyšší soud připomněl, že účelem odstraňovacího nároku je odstranit trvajících závadný stav, kdežto účelem satisfakčního nároku ve formě omluvy je odčinit následky v podobě vzniku nemajetkové újmy, které závadný stav vyvolal. Již v rozsudku ze dne 4. 4. 2006, sp. zn. 32 Odo 1370/2005, Nejvyšší soud připustil, že odstranit závadný stav lze s ohledem na jeho povahu i prohlášením, kterým rušitel odvolá příčiny vzniku závadného stavu. Dle odvolacího soudu jde v případě omluvy nejen o uvedení věci na pravou míru, ale současně i o (nezbytný) projev uznání viny. Pouhé uvedení věci na pravou míru však je s ohledem na povahu nekalé soutěže způsobitelné odstranit jí nastolený závadný stav. V projednávané věci žalovaný následkem přijetí nedovoleného usnesení předsednictva vyškrtl žalobce a) ze seznamu rozhodců a nastolil stav, kdy veřejnost nebyla sto vybrat žalobce a) jako rozhodce pro účely rozhodčího řízení organizovaného žalovaným. Proto by se nabízelo odstranit tento závadný stav opětovným zapsáním žalobce na seznam rozhodců. Nelze však přehlédnout, že žalovaný takový způsob odstranění závadného stavu znemožnil, nikoliv však tím, že by žalobce a) na seznam zapsal, ale tím, že seznam bez dalšího zrušil. Nadále však trvá stav, kdy žalobce a) na seznamu není a nerozhoduje majetkové spory u žalovaného. Za této situace lze souhlasit se žalobcem a) v tom, že odstranit trvajících závadný stav lze odvoláním důvodů, které k jeho nastolení vedly. Proto o důvodnosti povinnosti učinit požadované prohlášení žalovaným, kterým budou věci uvedeny na pravou míru, nelze mít zásadně pochyb. A to ani o jeho zveřejnění a způsobu, jakým k tomu má dojít, projeví-li se odstranění závadného stavu v očích veřejnosti, ve vztahu, ke které byl závadný stav žalovaným vyvolán.

41. Žalobci se domáhali i sekundární ochrany prostřednictvím nároku na přiměřené zadostiučinění jak ve formě omluvy, tak ve formě poskytnutí zadostiučinění v penězích, kterou by byla odčiněna nemajetková újma na jejich pověsti a profesní reputaci, která jim měla být způsobena nekalou soutěží žalovaného. Byť důvody, pro které soud prvního stupně na jedné straně přiznal žalobcům nárok na omluvu a na druhé straně zamítl nárok na zadostiučinění v penězích, si vzájemně odporují, odvolací soud přes řádné poučení žalobců podle § 118a odst. 3 o. s. ř., kterého se jim ze strany soudu prvního stupně nedostalo, ač mělo, uzavřel, že ani jednomu ze žalobců se vznik tvrzené nemajetkové újmy nepodařilo prokázat.

42. V rozsudku ze dne 28. 2. 2023, sp. zn. 23 Cdo 3675/2022, Nejvyšší soud poukázal na to, že podmínkou vzniku (obecného) deliktního závazku k odčinění (satisfakci) nemajetkové újmy poskytnutím přiměřeného zadostiučinění (ve smyslu § 2894 odst. 2 o. z.) je, aby nemajetková újma, jež má být právě poskytnutím přiměřeného zadostiučinění odčiněna, na straně poškozeného skutečně (v příčinné souvislosti se zaviněným protiprávním jednáním škůdce) vznikla. Proto se žalobce nemůže úspěšně domáhat poskytnutí přiměřeného zadostiučinění (ve formě omluvy), aniž by na jeho straně vznikla (byla zjištěna) nemajetková újma.

43. Lze přitom zcela odkázat na důvody, pro které v případě odůvodnění nároku na zadostiučinění v penězích soud prvního stupně uzavřel, že ani jednomu ze žalobců nemajetková újma nevznikla (viz bod 11 odůvodnění toho rozsudku). Změnu skutkového stavu v tomto směru pak nepřineslo ani zmíněné procesní poučení žalobců za odvolacího řízení, neboť žalobce a) uvedl, že jiné důkazy k prokázání tvrzené nemajetkové újmy k dispozici nemá, a žalobce b) předložil řadu listin o zmařených možnostech výkonu rozhodčí činnosti u žalovaného z doby (až) po podání žaloby, které nadto vypovídají spíše o vzniku majetkové újmy v podobě ušlého zisku, nikoliv o zásahu do jeho pověsti a profesní reputace. Nelze přitom přisvědčit žalobcům v tom, že vznik nemajetkové újmy lze v projednávané věci dovodit tzv. důkazem všeobecné zkušenosti, který vychází z obvyklého průběhu událostí a životní zkušenosti, kdy se za předpokladu, že byly zjištěny určité relevantní skutečnosti, vychází z předpokladu o zásahu, který se očekává. Není totiž zajisté obvyklým, aby pouhá absence osoby na seznamu rozhodců poškozovala v očích veřejnosti její pověst rozhodce a profesní reputaci advokáta.

Rozhodnutí odvolacího soudu

44. Pakliže odvolací soud shledal za důvodné zamítnutí žaloby o nároku na poskytnutí zadostiučinění v penězích, k odvolání žalobce a) výrok IV. rozsudku podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný potvrdil; zjevnou nesprávnost při vyhlášení rozsudku, jde-li o určení žalobce, o jehož odvolání šlo, odvolací soud podle § 164 o. s. ř. opravil a v písemném vyhotovení rozsudku již správně uvedl, že jde o žalobce a). Naopak shledal-li oproti soudu prvního stupně důvodným (změněným) odstraňovacím nárokem, k odvolání žalobce a) změnil podle § 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř. zamítavý výrok I. rozsudku a žalobě v tomto rozsahu vyhověl. Ke změně vyhovujícího výroku II. rozsudku přistoupil ze stejného důvodu odvolací soud k odvolání žalovaného proto, že zdržovací nárok naopak neshledal důvodným. Konečně nedůvodnost nároku na poskytnutí omluvy pak odvolací soud vedla k podnětu odvolání žalovaného ke změně výroku III. rozsudku podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. a k zamítnutí žaloby v tomto rozsahu. Rozhodnutím odvolacího soudu tak zůstaly nedotčeny výroky I. a IV. rozsudku ve vztahu k žalobci b), o jehož odvolání bylo řízení pro nezaplacení soudního poplatku soudem prvního stupně již dříve zastaveno.

45. Podle § 224 odst. 2 o. s. ř. odvolací soud také rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů.

46. Ve vztahu mezi žalobcem a) a žalovaným byl žalobce a) úspěšný co do základu nároků a uspěl i s odstraňovacím nárokem, oproti tomu žalovaný uspěl v rozsahu zdržovacího nároku a nároků na odčinění tvrzené nemajetkové újmy. Proto odvolací soud podle § 142 odst. 2 o. s. ř. dle poměrů jejich úspěchu o tom, že žádný z nich nemá právo na náhradu nákladů řízení před

soudem prvního stupně. Ze stejného důvodu rozhodl odvolací soud stejně i o náhradě nákladů odvolacího řízení mezi nimi.

47. Ve vztahu mezi žalobcem b) a žalovaným byl v řízení před soudem prvního stupně zcela úspěšný žalovaný, neboť žaloba žalobce b) byla v plném rozsahu zamítnuta. Proto podle § 142 odst. 1 o. s. ř. náleží plná náhrada nákladů řízení potřebných k účelnému bránění práva proti žalobci b) v řízení před soudem prvního stupně žalovanému. Přiznaná částka v celkové výši 73 471,20 Kč pak sestává z odměny za 6 úkonů právní služby (převzetí zastoupení, sepis vyjádření k žalobě z 2. 12. 2021, sepis vyjádření ve věci z 6. 6. 2023, účast na jednání dne 12. 6. 2023, sepis vyjádření ve věci z 9. 8. 2024 a účast na jednání dne 14. 8. 2024) po 9 820 Kč dle § 7 bod 6, § 8 odst. 1 advokátního tarifu, ve znění účinném do 31. 12. 2024, jde-li o zadostiučinění v penězích, § 9 odst. 1 advokátního tarifu, ve znění účinném do 31. 12. 2024, jde-li o nárok zdržovací, odstraňovací a na omluvu, a § 11 odst. 1 písm. a), d), a g) advokátního tarifu, ve znění účinném do 31. 12. 2024), z paušální náhrady hotových výdajů advokáta za stejných 6 úkonů právní služby po 300 Kč dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, ve znění účinném do 31. 12. 2024, a z 21 % náhrady daně z přidané hodnoty, kterou je advokát povinen odvést státu, ve výši 12 751,20 Kč.

48. Ve vztahu mezi žalobcem b) a žalovaným byl v odvolacím řízení plně úspěšným opět žalovaný, neboť jeho odvolání bylo zcela vyhověno, když odvolací soud jím napadené výroky II. a III. změnil a žalobu se zdržovacím nárokem a nárokem na omluvu zamítl. V tomto případě přiznaná částka v celkové výši 31 339 Kč sestává z odměny za 2 úkony právní služby (sepis odvolání, vyjádření k odvolání žalobců z 8. 11. 2024) po 1 900 Kč (§ 7 bod 5, § 9 odst. 1 advokátního tarifu, ve znění účinném do 31. 12. 2024, jde-li o nárok zdržovací a na omluvu, a § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu, ve znění účinném do 31. 12. 2024), z paušální náhrady hotových výdajů advokáta za stejné 2 úkony právní služby po 300 Kč dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, ve znění účinném do 31. 12. 2024, z odměny za 2 úkony právní služby (účast u odvolacího jednání dne 28. 1. 2026 a dne 3. 2. 2026) po 10 300 Kč (§ 7 bod 5, § 9a odst. 1 písm. c) advokátního tarifu, jde-li o nekalou soutěž s návrhem na přiměřené zadostiučinění, a § 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu), z paušální náhrady hotových výdajů advokáta za stejné 2 úkony právní služby po 450 Kč dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu a z 21 % náhrady daně z přidané hodnoty, kterou je advokát povinen odvést státu, ve výši 5 439 Kč.

49. O povinnosti zaplatit přiznanou náhradu k rukám zástupce žalovaného bylo rozhodnuto dle § 149 odst. 1 o. s. ř. a lhůta k plnění byla určena dle § 160 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

Dovolání proti tomuto rozsudku lze podat za podmínek § 237 o. s. ř. do dvou měsíců od doručení jeho písemného vyhotovení k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu prvního stupně. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněný domáhat jeho splnění v exekučním řízení.

Praha 5. února 2026

Mgr. Michal Výtisk
předseda senátu